Författarna svara själva för sina artiklar.

RÖDA FANOR Dec. 1921. Red. ALBERT JENSEN.

Washington och antimilitarismen.

Av Augustin Souchy.

***

Militarismen var redan före kriget en rovgirig gam, som sög hjärteblodet ur folket. Staten blomstrade genom militarismen. Under kriget levde generaler och militarister i lysande överflöd, därför förhärliga de kriget än i dag. Så skriver Ludendorff i sin nyss utkomna bok Kriegführung und Politik följande: »Furst Bismarck talade om järn och blod. Herr von Bethmann (Tysklands rikskansler under kriget) talade ännu 1913 om den naiva tron på våldet. Detta avspeglar de tvänne kanslerernas olika uppfattning. Den ena leder till uppstigande, den andra till undergång».

Men kriget har nu förlorat massornas sympati, och en inrättning, som förlorar folkets sympati kan icke i längden bestå. Kriget har skapat ett allt för stort masselände, därför har militarismen kommit i onåd. Folket börjar nu angripa militarismen.

Detta är en av de orsaker, som föranlett de härskande att i någon mån visa tillmötesgående, men blott för att stärka sin härskarställning.

Kapitalismen förtjänade ohyggligt under kriget, särskilt den amerikanska. Tillverkningen av ammunition och krigsredskap bringade folken till armod, men enskilda kapitalister skapade sig fabulösa rikedomar. Efter fredsslutet är behovet av ammuninion och krigsredskap icke längre så stort, men behovet efter alla möjliga andra artiklar ofantligt. Det är därför mera profitabelt för kapitalismen att tillverka sådana behovsartiklar.

Detta är en annan av de orsaker, som för närvarande gör den härskande kapitalismen böjd för en begränsning av de militära utgifterna.

Alla hoppades, att det gångna kriget skulle vara det sista. Det blev modärnt att tro så. Men denna formel förlorar med varje dag terräng. Snart blir det endast anarkister och principiella antimilitarister samt statsfiender som bli mot krigen. Och mot militarismen. Att världskriget skulle vara det sista var ett misstag. Detta krig är för resten ännu icke slut. Serberna för krig mot albanerna, ryssarna mot polackerna, sponjorerna mot marockanerna, grekerna mot turkarna, o. s. v. Krigen komma att fortsätta så länge det finns stater.

Först med staternas försvinnande kommer kriget att försvinna, d. v. s. när anarkismens ideal blivit verklighet. Den som verkligen vill motarbeta kriget måste därför också arbeta för anarkismen. Det var icke en tillfällighet, att vår tids störste antimilitarist, Domela Niewenhuis, var anarkist.

Men ännu leva stora massor av dem, som varit med i kriget. Och hos dessa är ännu hatet mot kriget levande. De vilja icke vara med om flera krig. De härskande vet det. Och detta är åter en orsak för dem att kläda sig i humanismens kåpa, att göra eftergifter, för att icke härskargreppet skall gå dem ur händerna.

*

Den första avrustningskongressen avhölls i Haag 1899. Här byggdes det ett fredspalats. Och från detta skådade världens fredsdelegerade alla tiders hemskaste och blodigaste krig.

På denna första internationella avrustningskongress var det den tyska militarismen som förhindrade ett samförstånd. Det var det dåvarande tsaristiska Ryssland, som tog initiativ till kongressen. Med hänsyn till de oerhörda bördor militarismen pålastade folken, talade nästan alla representanter för avrustningstanken. Men Tysklands representant, överste Groos von Schwarzhoff, förklarade, att hans folk villigt buro rustningsbördorna och voro beredda att bära ännu större bördor. Förövrigt gjordes Tyskland vidare delagande i Haag beroende av, att avrustningen avfördes från dagordningen.

Den tiden var det endast Tyskland som avlade principiell militaristisk trosbekännelse. Alla andra stater förklarade sig principiellt mot, men av nödvändigheten tvingade till militarism. Denna »nödvändighet» finns ännu kvar, fastän Tyskland blivit utslagen som militär faktor.

Med Tysklands bortfallande har ett stort hinder för avrustning bortfallit. Även därför har man nu kunnat inkalla en ny konferens, och det är denna gången Amerika som i Washington samlat representanter för stormakterna. Amerika har utsikt att tjäna på freden.

Skillnaden mellan Haag och Washington ligger däri, att världen ännu står under inflytandet av världskrigets förödande verkningar. Detta intryck är förkrossande. Det har hos folken skapats en mentalitet emot dess upprepande. Konsekvensen härav borde vara avskaffandet av våldspolitiken. Men man vill icke släppa herraväldet, och detta kan icke upprätthållas utan våld. Därför kan en avrustningskonferens av *stater* heller icke göra något effektivt mot kriget. Allt vad den kan och allt vad den vill är att uppskjuta det kommande kriget till längre fram. För detta ändamål önskar man inskränka rustningarna. Om man velat avskaffa krigen, skulle man icke nöjt sig med att föreslå en nedrustning, men en fullständig avrustning, militarismens fullständiga likviderande.

Kriget har många förevändningar, men endast en orsak, sade Victor Hugo. Om man vill undanrödja krigens orsaker, så måste man avskaffa arméerna. Men så långt önskar man icke gå i Washington. Man nöjer sig med att hyckla fred och förbereda krig. Men icke krig *nu*, ty då skulle man förlora herraväldet över massorna. Redan det förflutna världskriget har framskapat en del revolutioner. Ett nytt krig skulle sannolikt fortsätta revolutionernas verk och kullkasta kapitalismen och dess makt.

Att grunda ett fredens rike på kapitalismens och statens grundval är en utopi, att vilja förverkliga freden med bolsjevismens paroller, är en skadlig illusion. Washington rubbar icke kapitalismens maktställning, och så länge denna består är freden en fåfäng tanke. Även om Hughes förslag skulle förverkligas och 66 krigsskepp med 1,800,000 ton skulle skaffas ur världen, så är detta icke detsamma som sjökrigens slut. Allt detta är endast palliativer. Det är blott ett schackdrag tills vidare i den amerikanska kapitalismens intresse.

Den amerikanske stålkungen Henry Ford, som är en känd pacifist, har erbjudit sig att köpa slagflottorna och skrota ned dem. Han vill göra automobiler och lantbruksmaskiner, av dem. Man har skrattat åt förslaget, men järnkungen tar saken allvarligt, ty han vet, att han kan tjäna milliarder på det. På detta sätt är det enkelt för storkapitalister att vara fredsvänner.

När detta skrives har Washingtonkongressen icke kommit till något resultat och kommer troligen heller icke till något sådant. Men även om det framlagda förslaget skulle accepteras, så uppnås därmed endast att en del av den nuvarande flottan, som redan är föråldrad, skulle bli förstörd för att sedan uppstå i modärnare form.

Likväl är Fords plan storslagen, om det också ligger mera kapitalistiska motiv bakom den. Ända sedan den första Internationalen har hela den modärna arbetarrörelsen eftersträvat proletariatets internationella förbrödring. Men alla arbetarnas ansträngningar har hittills haft föga framgång. Man har ofta talat om önskvärdheten av att kunna tillintetgöra alla krigsredskapen och förhindra vidare tillverkning genom arbetarnas aktion. Nu kommer en storkapitalist och »hotar» att med ett enda grepp förverkliga en del av millioner arbetares önskningar. Förvandla »svärdet till plogbill».

Dessvärre och dessbättre har denna plan ännu icke blivit verklighet. Jag säger dessvärre och dess bättre. Bättre skulle det vara om allt detta material omarbetades med amerikansk hastighet till lantbruksmaskiner och trafikmedel, som kunde sändas till Ryssland, så att detta olyckliga folk kunde lyftas över svältgränsen. Värre skulle det vara med hänsyn till arbetarnas självansvar om även denna djuptgripande förändring skulle komma från kapitalisterna, d. v. s. från några få istället från hela det arbetande folket. För dem som hysa en auktoritär åskådning kan det vara likgiltigt ,men för de antiauktoritära, som hysa den uppfattningen, att socialismen, den samhälleliga jämlikheten och friheten, endast kan komma genom individernas självhävdelse och självansvariga handlande, är det en förlust. Det politiska herraväldet och den ekonomiska utsugningen kan endast upphöra om de sociala förändringarna komma från samhällsdjupet, om samhället omorganiseras genom individernas direkta aktion. Detta sker emellertid icke om en stor handling genomföres av en eller några få och massorna förbli ett omedvetet och ansvarslöst verktyg.

Detta gäller också som argument mot bolsjevismen och statssocialismen, som genom erövrande av statsmakten och lagstiftningen vilja införa det kommunistiska samhället. Om Ford förvandlar krigsflottan till nyttiga bruksartiklar eller om Lenin upprättar en rådsdiktatur med många dekreter, så äro arbetarna i båda fallen de ledda och passiva, icke de aktiva och självledda.

*

Washingtonkongressens resultat har för ögonblicket blivit inställandet av byggnadsarbetet i England med trenne stora slagskepp. Arbetet med detta beräknades sysselsätta 3 tusen arbetare under tre år. En stor del arbetare ha nu blivit arbetslösa. Nu skulle det bara fattas, att arbetarna, som blivit arbetslösa, skulle kräva arbetets fortsättande, för att de skul-

le få arbetsinkomst. I så fall skulle även arbetarna uppträda som hinder för nedrustningen. Så länge icke arbetarna ha kontrollen över industrien, kommer arbetslösheten att bli en följd av rustningarnas begränsande. Och skulle det verkligen en gång inträffa, att hela krigsindustrien stoppades, skulle detta kunna medföra en omfattande kris. Arbetarna måste därför tillkämpa sig kontrollen av industrien och med planen om krigsindustriens avskaffande även förbinda planen av nyorganisering och omläggning av denna industri.

På grund av fredsfördraget skulle Tyskland sluta med tillverkning av krigsmaterial. Därför skulle stora fabriker stängas, framförallt Deutsche Werke i Spandau och Erfurt. Här var det icke blott den tyska staten men även de socialdemokratiska arbetarna i de reformistiska oagnisationerna, som sände en delegation till de allierades kommission i Berlin för att ansöka om, att verken måtte fortsätta sitt arbete, då arbetarna eljes skulle bli arbetslösa. Här se vi att arbetarna blivit försatta i en sådan ställning, att de fordra fortsättandet av fabrikationen av krigsmaterial.

Härav framgår, att de ekonomiska betingelserna ha en ofantlig makt. Visserligen äro de icke oövervinneliga, men det kan inträffa fall, där den politiska makten är förhindrad att handla med hänsyn till ekonomiska hinder. Så kan det även gestalta sig med hänsyn till avrustningsfrågan. Om avrustningen skulle genomföras av de politiska organen, skulle den säkerligen stöta på stora hinder. Det skulle komma till kollisioner mellan de politiska och ekonomiska faktorerna.

Vi draga därav den slutsatsen, att bäst skulle ekonomiska organisationer som ha antimilitarismen på sitt program, kunna genomföra fredsidealet och förvandla kanonerna till jordbruksredskap!

Världens frigörelse från militarismens förbannelse måste genomföras av arbetarna. Men den får icke falla arbetarna i skötet som en mogen frukt. Arbetarna måste kämpa och genom egen handling nå det de eftersträva. Endast då skola de förstå värdet av det tillkämpade, och endast då skall segern ha en befruktande inverkan på hela deras sociala tillvaro. Och då den nuvarande produktionsordningen och det nuvarande politiska herraväldet äro bestämda motståndare till den fullständiga avrustningen, kan en sådan endast komma till stånd, när arbetarna förbinda kampen för avrustning med kampen för en socialistisk produktion och förintandet av den politiska makten, ty under det nuvarande samhällstillståndet kommer en verklig avrustning aldrig till stånd.

Vägen till fred och krigsproduktionens inställande måste därför gå genom ekonomiska arbetarorganisationer, för vilka människan icke är medel men själva målet. Samtidigt med att arbetarna genomdriva en vägran att producera mera för kiget, måste de också genomföra organiseringen och ordna den produktion, som skall avlösa krigsproduktionen. De måste med samma precision som den Fordska industrien kunna genomföra nedskrotningen av pansarfartygen och deras omdaning till lantbruksmaskiner och trafikmedel.

Början till verkställandet av en sådan plan gjordes för en tid sedan av några franska arbetare. I ett järngjuteri i Roubaix vägrade arbetarna att ta befattning med krigsmaterial. Stadens socialistiska magistrat avgav ett betänkande i vilket det hette:

»att arbetarna liksom deras fackföreningar anse det för ovärdigt för klassmedvetna arbetare att taga befattning med arbete, som bringar död, och detta i en tid då hela mänskligheten lider. Magistraten konstaterar icke utan stolthet, att det är i

den stora arbetarstaden Roubaix som Frankrikes arbetare för första gången förstått att uppfylla den internationella solidaritetens och humanitetens krav. Den hoppas, att det heroiska exempel, som gavs av Roubaix' arbetare, skall förstås och följas av alla arbetare. Det är en ära för arbetarna i Roubaix att ha föredragit att förlora sin arbetslön hellre än att framställa mordredskap».

I en sådan handling se vi icke blott början till en avrustning, men även till arbetarnas självbestämmanderätt och kontroll över produktionen. Detta kommer emellertid icke från Amtserdaminternationalen, som visserligen numera utger radikala paroller, men icke uppmanar arbetarna till direkt handling. Det behövs mer än bara resolutioner. Det behövs handling. Och till en sådan handling kunna endast arbetare komma, som icke längre äro verktyg i händerna på andra, men själva börjat tänka och handla i överensstämmelse med sitt tänkande. Och det behövs organisationer, som respektera de enskildas tänkande och lämna fritt lopp åt den direkta aktionen och det fria initiativet.

Den antimilitarism, som är i stånd att göra slut på militarismen och därmed på kriget och samtidigt på staten och kapitalismen, kan icke komma från Washington, men heller icke från Amsterdam eller Moskwa. Den kommer endast från en världsåskådning, för vilka människorna äro självändamål och icke medel och verktyg. Denna världsåskådning förkroppsligas endast av antiauktoritära, federalistiska organisationer. Inom den modärna arbetarrörelsen finnas de endast bland anarkister och federalistiska syndikalister.

Politik och syndikalism.

Av J. Bartuel, franska gruvarb.-förb. sekreterare.

Som en allmän regel gäller, att »politiken» är konsten att »regera" en stat, d. v. s. att administrera den, dirigera den enligt de regler, som uppdragits i en »politisk konstitution».

Denna »konst» att regera (ty det är en konst) tar sig uttryck i mångahanda former och medel.

Beträffande »politik» har var och en sitt lilla system och sina speciella synpunkter, vilka alltid mer eller mindre skiljer sig i sin helhet eller i detaljer från grannens system eller synpunkter. Den motsägelsens anda, som är individen medfödd, driver honom för övrigt till detta; han finner sig korrigerad eller modifierad i en viss grad av det särskilda intresse som förenar individerna, varje gång det särskilda intresset befinnes vara detsamma för ett visst antal av dem. Härifrån utspringer bildandet av grupper efter överensstämmelse i idéer, intressenas gemenskap, vilka grupper i sin ordning konstituera politiska parti.

Det allmänna intresset för dessa partier går ut på att göra sina speciella intressen gällande och att påtvinga alla andra grupper och partier sina synpunkter.

Vart och ett av dem framställer och exponerar sin tes i ett sammanträngt program, uteslutande teoretiskt och mycket vagt i sina allmänna satser, vilket strängt taget låter framskymta en hel del möjliga om icke sannolika saker, men som i tillämpningens ögonblick oftast åstadkommer motsatsen av det de läto påskina och lämnar ingenting annat än bittra missräkningar åt dem som hoppades på något bättre.

I den rena politiken drabba de speciella intressena samman i en oavbruten kamp lika gammal som världen; det gäller vem som skall komma i besittning av herraväldet till förfång för det fullkomligt ringaktade allmänna intresset.

Det är en ofruktsam och bedräglig kamp, som endast kan leda till de ömkligaste resultat, fullständigt otillräckliga med hänseende till mänsklighetens behov och förhoppningar, då varje parti endast kan gälla för det antal individer det omfattar, och detta antal icke kan vara annat än begränsat, och det allmänna intresset underordnas de divergerande speciella intressena.

Hela »politikens» förflutna ligger här inför våra blickar för att tjäna till en hälsosam lektion, som vi kunna dra nytta av för framtiden.

Sedan alla de partier och politiker, som succesivt kommit till makten, förnekat sina ursprungliga program i sin praktiska verksamhet, borde vi vara botade för alltid för »partipolitiken», som endast kan tjäna enskilda intressen på bekostnad av folkets allmänna intressen.

Syndikalismen däremot söker lösa de sociala problemen och inspireras av folkmassornas allmänna intressen för att uppnå att tillfredsställa de allmänna behoven och tar inte hänsyn till individernas rättigheter annat än inom ramen av det allmänna och gemensamma intresset. Den har utsikt — och den skall nå dit — att förena det allra största flertalet individer i en enda homogen sammanslutning för att fullfölja en aktion för en social omgestaltning, metodisk, samordnad, fördelaktig för alla i samma grad.

Syndikalismen har framförallt betydelse i det avseendet, att den gör det möjligt att sammansluta det allra största antalet individer (utan hänsyn till politiska, filosofiska eller religiösa meningar) genom ett gemensamt intresse, sammansluta dem med varandra för att skapa en organisation som uppbäres av ett allmänt intresse och fullföljer ett mål gemensamt för dem alla.

Den har värde för arbetarna, därför att den sammansluter dem på en ekonomisk grundval och leder till varje folks uppdelande i tvänne bestämda klasser, nationellt och internationellt. Å ena sidan den härskande borgarklassen, privilegierad och i stor utsträckning levande i ett överflöd som den med orätt tillegnat sig; på den andra sidan arbetareklassen som framskapar allt, som skiljes från sina produkter och lever i elände. På ena sidan herrarna, dagdrivarna, parasiterna; på andra sidan slavarna, de verksamma, produktiva och ständigt uthungrade och förorättade.

De förra, situationens absoluta herrar, äro emellertid en oändligt liten minoritet, medan de senare, tryckta under det ok de förra pålagt dem, äro det stora flertalet.

Syndikalismens väsentliga uppgift är att göra slut på denna paradoxala situation genom att avskaffa människans utsugning av människan, genom att göra de allmänna intressena gällande gent emot de enskilda.

Syndikalismen vill befria de produktiva massorna genom att organisera dem och genom att göra dem dugliga till att övertaga ledningen av det samhälleliga livet, så att genom en rationell organisation alla komma att njuta gott av de gemensamma ansträngningarna och icke blott ett litet fåtal. Själva dess konstitution tillåter den att samla hos sig den största summa av god vilja till uppnåendet av det uppsatta målet: arbetarens och arbetets frigörelse.

SORGEN. *Teckning av Martin Brandenburg.*

Lenins syndabekännelse.

Av Albert Jensen.

***

Lenins små satraper äro högst generade av mästarens stora bekännelsetal av den 17 oktober. Lenin bekände att bolsjevismen lidet nederlag i sitt försök att införa kommunismen, något vi gärna kalla statssocialism. Man må säga om Lenin vad som hälst, man kan icke frånkänna honom en viss brutal öppenhet, en brutal öppenhet, som icke ens sviker, då han rekommenderar lögnen som vapen. Denna brutala öppenhet har satt stämpeln på hans skriftliga och muntliga bekännelser till våldet, terorn, det hänsynslösa undertryckandet av andra socialistiska riktningar. Och denna brutala uppriktighet karaktäriserar även hans tal av den 17 oktober, vari nederlaget erkännes. Våra hemmabolsjeviker äro generade, djupt generade. Och för att rädda vad som räddas kan förvandla de med ett desperat grepp på logiken den ryska bolsjevismens nya politik till ett genistreck av Lenin, ett genistreck, som naturligtvis skall skapa den slutliga segern. När Lenin och hans våldsstat brukar hela sin statliga våldsmakt till kapitalismens återinförande, då är detta en åtgärd för att trygga segern åt bolsjevismen!

Och likväl — våra hemmabolsjeviker ha icke alldeles orätt. Ty vad är bolsjevismen? Den är i första hand ett politiskt regeringssystem vars särmärke är f å t a l s d i k t a t u r. Detta regeringssystem var starkt hotat. För att vinna andrum för sitt tyrannisystem tillbakakallade man kapitalismen. Ingalunda sökte man samarebte med de andra socialistiska strömningarna i landet för att konsolidera alla socialistiska krafter till försök efter n y a s o c i a l i s t i s k a linjer; man knöt i stället an till kapitalismen, det socialistiska systemets svurne fiende. Otvivelaktigt vinner man härmed fem minuters uppskov med hängningen. Men denna frist är nästan bokstavligt talat blott en galgenfrist. Kapitalismen brukar den till att göra galgen solidare. Bolsjevismen har saboterat revolutionen. Nu säljer de ut den för att ännu några korta minuter kunna njuta av maktbesittandets sötma. Bolsjevismen är den ryska revolutionens kriminella bödelsdräng.

Detta bolsjevismens sista förräderi kallas n y p o l i t i k. Den gamla »tänkte sig en omedelbar övergång från den gamla ryska hushållningen till statsproduktion enligt kommunismens principer» säger Lenin, men erkänner att numera kunna kommunisterna icke hysa »det ringaste tvivel om att vi på den ekonomiska fronten lidit ekonomiskt nederlag och ett synnerligen svårt nederlag. Därför gör man »reträtt», en snillrik reträtt, säga de svenska satraperna, en reträtt säger Lenin, som just är »kapitalismens direkta återupprättande». Denna snillrika reträtt är ingalunda en reträtt »till på förhand utsedda positioner». Det är en reträtt, men »i vilken utsträckning, det veta vi icke». Det är således reträtt i blindo, där man släpper kapitalismen in genom »åtskilliga dörrar, och t. o. m. genom många sådana dörrar ,som vi själva icke känna till, och som öppnas utan oss emot vår önskan», bekänner Lenin.

Bolsjevikerna ha lovsjungit sitt politiska herravälde i de mest högstämda tonarter och skällt ut alla andra socialistiska riktningar som klassförräderi. De ensamma sutto inne med den absoluta visheten. De ensamma visste något om förutsättningarna för

socialismens seger. De ensamma voro historiskt korade att leda denna revolution. Alla som icke blint anammade deras i teser systematiserade vansinne voro kapitalismens hantlangare. Men de visste, att de skulle segra.

Nu har deras förmenta seger förbytts i ett öppet bekänt nederlag. Men detta är ingen överraskning, utom för bolsjevikerna. Vi visste att det måste komma. N e d e r l a g e t ä r e n n ö d v ä n d i g f ö l j d a v b o l s j e v i s m e n s d i k t a t u r.

Det är icke bara de objektiva förhållandena i Ryssland, som skapade nederlaget, det är framförallt d i k t a t u r e n s s y s t e m som är skulden. Det är den vansinniga centralism, man skapat, som förhindrat varje fritt initiativ, som lagt det byråkratiska enväldets bedövande kloroformdok över landet.

Vilken vansinnig tanke, att där borta i Moskwa tro sig kunna samla hela landets vilja, företagsamhet, arbetslust, drifter, alla skiljda särintressen, alla olika önskningar och behov, alla materiella och andliga krafter och registrera dem liksom i ett amerikanskt kortsystem för att därefter befalla, diktera, förelägga, sönderdela och sammansätta, dirigera, påbjuda, rationera och leda alla dessa förråd, krafter, drifter och behov uniformt efter en bestämd schablon. E n vilja skulle bestämma över alla andras klokhet och insikt. Från landets millioner och millioner bondehem skulle staten hämta frukterna av dessa idoga bondehems tunga möda och arbete. Från millioner arbetare skulle staten taga frukterna av deras industriella arbete. Staten skulle kontrollera varje människa. Bokföra hans handlingar, hans gärningar, hans meningar. Staten skulle utportionera politiska åsikter till alla, de härskandes politiska åsikter, för att göra likadana nöt av alla. Staten skulle kontrollera alla sina undersåtar, registrera dem, övervaka dem, vara förmyndare för dem. Allt skulle staten ha ifrån dem, och allt skull staten ge dem. Den skulle skaffa bonden tändstickor och lampglas skurtrasar, kläder, skodon, redskap, den skulle bygga hans hus och hans svinstia, den skulle ge honom snus och vagga och likkista, den skulle ge honom allt, allt i ersättning för de lantbruksprodukter den berövade honom. Likaledes med industriarbetaren. Även han skulle ha allt av statens nåd, mot att staten skulle vara hans försörjare och matmor, hans försyn och andlige beskyddare. Staten skulle övervaka allt och alla. Staten skulle organisera trafiken, övervaka fabrikerna, bestämma vad det skulle produceras, hur det skulle arbetas, vad som skulle ätas, vad som skulle läsas, vad som skulle göras. I Moskwa skulle allmaktens dirigerande centralvilja bestämma över varje ko och varje bonde i landet, över varje kubukmeter gas, över varje hästkraft till maskinerna, över varje kilowatt elektrisk kraft, över varje andedrag och varje muskeltag, ty allt var statens, allt skulle lyda under staten och någon annan vilja än statens vilja skulle icke tolereras. Detta var bolsjevismens lyckodröm.

För ett sådant system fordrades det emellertid en hel här av statliga kontrollörer, ämbetsmän, skrivare, byråkrater. Denna skapades av bolsjevismen. Och denna nya byråkrati blev en ny överklass, en ny härskarkast. Den blev en korruptionshärd, över vars besticklighet Lenin klagar i sitt tal, en besticklighet ökänd av alla, och en kår som till på köpet består av 50 proc. analfabeter. Se där den apparat som skall kontrollera samhällsmedlemmarna och som skall genomföra den centraliserade diktaturens föreskrifter.

Men icke ens detta är nog. Ett sådant vansinnessystem, som fullkomligt undertrycker den enskilde, måste

skapa ovilja. Människorna äro inga viljelösa maskindelar. De ha behov om vilka staten icke har en aning. Och de ha behov, som äro fientliga mot en allsmäktig stats bestånd. Staten måste ha en utomordentligt utbredd polis, mäktig, hänsynslös och brutal, beredd att våldsamt slå ned varje meningsyttring, varje strömning, som icke vill böja sig in under statens allmakt, böja sig under den dikterande centraldårens vilja. Detta organ har skapats i »Tjecka».

Men ur ett sådant system springer småningom fram en alltmera utbredd vilja till resning för tillkämpande av frihet och medbestämmanderätt. Därför fordras ännu en makt, en makt som är starkare än polisen, och den har staten i militären. Bajonetten har i Ryssland som i alla stater blivit de härskandes sista replikpunkt.

Men ett sådant system skiljer de härskande från de behärskade. Staten och statsbyråkratien med polisen och delvis militären kommer allt mera i fiendskap med folket, med de arbetande bönderna och fabriksarbetarna. Arbetsolusten smyger sig in. Så militariserar man arbetet, inför tvångsarbetet och s l a v s t a t e n ä r f ä r d i g.

Samhället har inrättats som en kasern och ett fängelse. Och man förundrar sig över, att detta fängelse icke arbetar, att allt som staten lägger sin hand på tvinar bort och dör. Man förundrar sig över att det icke finns arbetsglädje. Man förundrar sig över att det icke produceras.

Vår ekonomiska politik visar sig i sin överbyggnad vara avskuren från underlaget, säger Lenin. Men hur kan det vara annorlunda? »Och vi säga, att det är nödvändigt, att bygga varje betydande gren av folkhushållningen på det personliga medintresset» förkunnar nu diktatorn. Behövde man verkligen kompromittera socialismen, så som bolsjevismen gjort för att komma till denna slutsats? Vi syndikalister ha alltid betonat det, säkerligen med en helt annan motivering än Lenin. Vi ha betonat det, och betonat att detta personliga medintresse icke allenast icke skapas av en diktatur, men att diktaturen ofrånkomligt dödar det. Detta nödvändiga personliga medintresse kan endast skapas på basis av frihet, på basis av ett system, som låter den enskilde arbetaren känna, att han icke bara, som en slav har plikter mot en härskande kast, men att han själv är en fri människa, som har personlig betydelse för produktionsprocessen och följaktligen också personligt ansvar. Detta kan icke lösas efter andra linjer än de syndikalistiska, där arbetarna övertaga produktionen, organisera den och ansvara för den inför samhället.

Den ryska statskommunismens bankrutt är den politiska diktaturens bankrutt. Den politiska diktaturen har demonstrerat sin fullkomliga oförmåga att kunna genomföra den ekonomiska samhällsomdaningen. Det politiska sovjetriket är en samhällsbyggnad, som hänger i luften. »Antingen förestår alla sovjetmaktens politiska erövringars undergång, eller också skall en ekonomisk grundval läggas under den. En sådan finns ännu ej och det är just den saken vi måste ta itu med», bekänner Lenin. Och för att få denna ekonomiska grundval, återinkallar man kapitalismen.

Detta är bolsjevismens sista hopp. Kapitalisterna komma att profitera på er, säger Lenin till arbetarna. De komma att tjäna hundradetals procent. Låt dem förtjäna, men ni skall lära er hos dem att bedriva hushållning, och först under sådana förhållanden kommer ni att duga till att bygga upp en kommunistisk rebublik, säger diktatorn.

För att inhämta denna självklara sanning, har således bolsjevismen sträckt det ryska folket på vivisektionens bänk. Dessa vismän och sociala undergörare, som lovade himmelens alla fröjdar på jorden, när blott den politiska makten lagts i det bolsjevikiska partiets hand, de ha nu långt om länge kommit underfund med, att den politiska makten är ekonomisk vanmakt i det samhällsomdanande arbetet. Lär av kapitalismen, ropar man nu. Det är således en vinning, en erfarenhet, som arbetarna böra lägga sig på minnet. Visserligen i och för sig en mycket enkel sak, som syndikalismen pekat på långt förut, men i alla fall en erfarenhet som på nytt underbygger en gammal sanning.

Det är denna ekonomiska beredskap, som är den sociala revolutionens allra viktigaste förutsättning. Våldet, bajonetten, gatukampen, den väpnade revolten för regeringens besittningstagande kan icke åstadkomma denna omvandling. Den kan visserligen åstadkomma ett ombyte av politiska herrar, men det bibehåller herraväldet, det skapar icke friheten. Friheten kan icke skapas förr än arbetarna lärt sig mästra de ekonomiska samhällskrafterna. Den politiska omvälvningen är ingen social revolution. Den sociala revolutionen innebär som grundval hela den ekonomiska omformningen av samhället som upphäver utsugningen av arbetskraften och frigör arbetet och därmed människorna från att bli behärskade av andra människor, som därtill äro ett fåtal.

Denna sociala revolution måste organiseras. Arbetarnas övertagande av produktion, av samhällsekonomi, en i sin helhet, måste förberedas genom inhämtandet av kunskap och genom skapandet av organ som därtill äro egnade. Här brister bolsjevismen. Den har ingen plan. Den har aldrig haft någon. Den har icke ens efter fyra års politiskt herravälde i Ryssland där lyckats skapa en ekonomisk grundval. Deras lockelser till politisk diktatur är efter det ryska nederlaget icke stort bättre än kriminellt falskspeleri. Den politiska diktaturen är socialismens grav. Dess oförmåga är uppenbarat i dess nederlag. Den har stympat ett folk, hållit det på sträckbänk, torterat och pinat det under fyra långa år. Dess fortsatta politiska herravälde kan endast tryggas genom upprepade dagliga förbrytelser mot massorna. Stackars ryska folk!

De Falska Profeterna.

Av Fritz Oerter, Berlin.

***

Marxismen är ett förfärligt misstag, vilket framgår av diverse försök att förverkliga den; och dess förkunnare ha visat sig vara falska profeter.

Inom den ekonomiska vetenskapen liksom överallt på det andliga och organiska livets område uppträda tvänne tendenser. Den ena tenderar till förstelning och petrificering och har därför något konservativt över sig; den andra tendensen driver till utveckling, förändring och fortskridande organisk och levande utbyggning. Det givs knappt en grundsats, ett vetenskapligt antagande eller ett förutsägande, som efter flera eller färre år låter sig upprätthållas. Det tillfogas ständigt nya erfarenhetsrön, som förändrar en saks ursprungliga väsen och därför synbarligen gör utvidgande eller inskränkande beriktigande nödvändiga.

Sedan Marx och tiden för grundläggandet av hans lära genom honom och andra har världen icke blivit stående stilla, och just i de ekonomiska förhållandena har livet fullbordat väldiga förändringar. Alldeles särskilt, ja rent av fruktansvärda, äro krigets verkningar med avseende på människornas och folkens ekonomiska förhållande och levnadsbetingelser.

Redan före kriget insågo en del av marxismens anhängare — huvudsakligen de måttfulla och intellektuella — att den marxistiska lärobyggnaden var i behov av tämligen betydande förändringar, såframt den icke skulle störta samman under de nyare erfarenheternas tyngd. Man började uttyda, anpassa och modärnisera, ljuta nytt vin i de gamla läglarna och skänkte i detta vin för världen som »revisionismen». Det hade en fadd och matt smak. Men förnam icke mer någon revolutionär retning i ådrorna. Tillbakavändandet till den borgerliga demokratien och ideologien förbereddes redan genom revisionismen.

Vad de mindre intelligenta än voro, vilka ju i alla partier utgöra det stora antalet, så fasthöllo de dock vid den ursprungliga marxistiska läran och utformade den till dogmatism. Sammaledes med alla de radikala elementen ,som icke ville följa revisionisternas marsch till höger. På så sätt har den smula revolutionärt och impulsivt liv, som till en början också fanns hos marxismen, förflyktat, på den ena sidan genom revisionismen och på den andra sidan genom förstening av de ortodoxa eller de rättrogna. Vi ha alltså fått en *förstenad socialism*, kring vars halvdöda, skendöda eller helt döda kropp marxismens talrika anhängare flockade sig, och en *levande socialism*, som icke låter pressa in sig i någon partischablon, eller i några centralistiska bojor, utan förblir herrelös, fri, ung och ursprunglig. Den stödjes huvudsakligen av syndikalister och kommunistiska anarkister.

En levande Gud är fördragsammare än en död. För övrigt råder ju den allmänna uppfattningen, att man endast skall tala gott om den döde. Därav kommer det sig också, att marxismens anhängare gav denna lära en prägel, som uteslöt alla andra. De innespärrade sig med det döda liket bak en ogenomtränglig piggtådsförskansning. Icke ens hos medeltidens kyrka och den skolastiska vetenskapen är detta: »du skall inga andra gudar hava jämte mig» — skarpare betonat än hos de marxistiska socialisterna. Vad som icke passar deras partikram förkastar de på förhand utan prövning. Däremot äro de emellertid ingalunda eniga inbördes, vilket lett till, att det tidigare så enhetligt organiserade marxistpartiet har uppdelat sig på tre eller fyra partier, som bekämpa varandra på det häftigaste icke bara med ord, men till och med med handgranater och andra farliga föremål.

Vad vi isynnerhet fördöma hos marxismen är följande: vi finna det framförallt synnerligen egendomligt, att den går ut från samma nakna och extrema materialistiska grundlag, som kapitalismen. Detta har till följd, att den som ett skott från samma rot, ständigt åter kommer att närma sig den kapitalistiska ideologien, om än efter många vändningar och vridningar. Samtidigt blir det genom denna ensidiga filosofiska åskådning lagt allt för stor betydelse vid de *yttre* levnadsbetingelsernas omvandling medan de åtminstone lika så viktiga *andliga* förutsättningarna på det grövsta bli försummade.

Vidare fördöma vi på det skarpaste de marxistiska partiens trånga *centralistiska* form, vars väggar äro så glattpolerade, att allt rinner av dem och inget tankeregn kan tränga in och befrukta, att inget friskt luftdrag kan blåsa igenom och ingen solstråle kan smyga in med sitt ljus. Deras centralism har förlett dem till att göra ett försök, om icke den socialistiska byggnaden lät uppföra sig *ovanifrån*, vilket naturligtvis är vanvett. Det med stat och varje slags centralisation förknippade *representationssystemet* leder dessutom till, att massan påbördar sina representanter (och dessa massan) ansvaret för allt som förekommer, att varje underifrån utgående initiativ upphäves, och att de ledande representanterna erhålla en stor maktfullkomlighet, som under alla omständigheter framskapar missbruk.

I centralismens väsen ligger det också, att i de marxistiska socialisternas huvud — sak samma av vilken partiriktning — spökar ännu auktoritära föreställningar och våldsidéer. Alldeles som de borgerliga söka bevara sin materiella övervikt och sina privilegier med alla till buds stående medel och ersätta den *anda* de lida brist på med brutalt *våld*, så drömma också marxisterna om att få hand om den politiska makten. En del av dem tro sig kunna gömma sig under »demokratiens» mantel. Vad

Arbetsköparens triumf.

I detta tecken skall du segra!

som i våra dagar framträder som demokrati, har nämligen ingenting med demokrati att göra. Andra, partimarxisterna, göra däremot öppen propaganda för *diktaturen*, i det de hänvisa till sakernas utveckling och gestaltning i Ryssland. Men om de gå i breschen för den öppna eller den dolda diktaturen, så ha alla ledarna för flertalssocialisterna, de oavhängiga o. kommunisterna den uppfattningen, att »*erövrandet av den politiska makten*» skall förskaffa oss nyckeln till den *ekonomiska makten*. Vi veta, att många historiska erfarenheter motstrider detta antagande och ha därför från början inriktat oss på den ekonomiska kampen, som är oerhört mycket viktigare än den politiska.

Inget ordstäv är sannare än det, att om arbetarna vilja bli fria, så måste de *själva* befria sig.

Marxisterna på högra flygeln ha lika väl som marxisterna ytterst på vänstra bolsjevikiska eller kommunistiska flygeln visat, att de icke ha förmåga att bringa folken den befriande socialism, som de så varmt längta efter. De förra fördärva allt genom den förtäckta diktatur, som inneslutes i den borgerliga demokrati, till vilken de bekänna sig. De senare tjänade socialismen allt mindre i samma mån som de — visserligen därtill provocerade av främmat våld — själv beslutade sig tillgripa våld och ständigt draga den offentliga diktaturens tyglar allt stramare.

De omdömen som avgivits av vår kamrat Emma Goldmann och vår gamle Krapotkin om förhållandena i Ryssland äro ingalunda glädjande. Icke mindre ofördelaktiga äro de omdömen engelska och amerikanska socialister lämnat, som i Ryssland gjort sig underrättade om det Leninska systemet.

Om de undertryckta vilja frigöra sig, måste de uppbygga sina grundsatser på en annan basis än kapitalisterna. Framförallt måste vi befria oss från den förhatliga, rent materiella girigheten, av vilken hela mänskligheten synes vara gripen, och vi måste mera än hittills vårda oss om den *socialistiska andan*. *Den på våldet vilande centralisationsprincipen o. dess disciplinära ok måste avskakas och lämna plats för solidariskt förbundna federativa organisationer.* På våld och diktatur skola vi icke förlita oss, men desto mera på *syndikalismens medel*.

Vi vilja ingen död, förfrusen och förstenad socialism. Vår socialism skall vara fri, herrelös, frisk och levande. Må marxismens falska profeter bli oss fjärran.

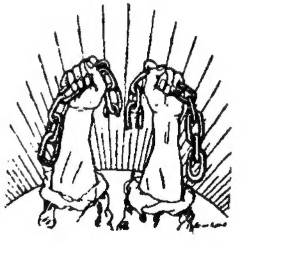

Några ord om Jaques-Louis David, och de bildande konsterna under stora revolutionen.

Av Nathan.

***

I.

Det finns väl endast ett fåtal epoker i mänsklighetens historia, som ifråga om kommentarernas, litteraturens, rikedom kan tävla med *stora revolutionens.* Och det är ju helt naturligt, för finns det ett tidsskede som är så rikt på händelsernas förtätade dramatik, som äger en större provkarta på mänskliga passioner och lidelser, mera vilja till vad stort och gott är —, och som i sin helhet är en mer skakande tragik.

Ju mer man sysselsätter sig med revolutionsåren desto vidunderligare te de sig, och måhända ofattbarare — om man vill klargöra dess psykologi. Detta virrvarr av dekret och påbud, än groteska, än sublima, än naiva, men aldrig småtänkta eller lågtsyftande, bli oförklarliga betraktade som utslag av något målmedvetet viljande, strävande. Och till slut vill man ha sagt ordet *naturföreteelse*, bortom gott och ont, bortom alla vanda mänskliga begrepp. Men måhända att just i detta tillsynes ologiska, icke mänskliga, att däri ligger beviset på dess *mänsklighet.* En paradox! Ingalunda, ty är det icke mänskligt, dessa företeelser av ett barnasinnes bestialitet — och den svindlande tro som dock löper genom det hela, Nej, det är lönlöst att söka en förklaring — lika lönlöst som att förklara tillvarons primäraste gåtor; ty vad än revolutionen inte var. så var den dock en produkt av mänskliga känslor, vuxna till passioner — kraftiga nog till aktivitet.

I alla fall förtjänar den vår vördnad, dess män vårt tack.

II.

Konstlivet i Frankrike, låg liksom allt annat i lägervall. Och den direkta orsaken härtill var den kungl. konstakademiens sätt att förvalta sitt åliggande. *Académie royal de peinture et de sculpture,* grundades år 1684 av målaren Charles Lebrun (1619—1690) och blev prototypen för alla akademier Europa runt. Den hade monopol på allt som föll under begreppet konst, det var till exempel endast akademin som ägde rätt att anordna utställningar, och dessa förekommo *vartannat* år. Och rätt att utställa ägde endast medlemmar av akademin. Alla de övriga saknade följaktligen alla möjligheter att göra sig gällande, visa vad de kunde — få beställningar, d. v. s. leva. Det var ju visserligen så, att dessa utomstående, stora flertalet ägde tillåtelse att under *två timmars tid, en dag om året* utställa sina arbeten — men ute i det fria, *icke inomhus!* Det är ju självfallet att en opposition skulle födas, ty sådana förhållandena voro, var det blott en tidssak när konsten skulle upphöra att leva. Och de franska konstnärerna ägde stora traditioner att upprätthålla; men mörkt såg det ut ända tills namnet *Louis David* nämndes. Louis David vistades som statens = konungens pensionär i Rom. Och där kom han i kontakt med de nya strömningarna inom konstvärlden. Nu gällde det att se på naturen som de gamla grekerna och romarna gjört det i sin bildhuggarkonst; den klassiska litteraturen blev än mer begärlig. Konsten skulle vara klassisk, romerskt enkel, grekiskt skön! Och det som målades eller höggs, behandlade så gott som allenast den grekiska mytologin eller den romerska republikens historia. Så målade David *Horatiernas ed, Brutus efter att ha dömt sina söner till döden.* Dessa utställdes år *1789.* Med sin *Brutus* gjorde han stor succés. Det blev strid med det gamla, nu var David oppositionsmannen, han var den som var ledaren. Han hyllades som en segrare. Politikerna sågo i Davids tavla, i dess kärva en-

DAVID. *Självporträtt.*

kelhet och republikanska motiv, sina idéers seger och kallade David för frihetens apostel. Skriftställaren *Lemaire* skrev i *Pére Duchéne:* "Dessa tavlor äro en bok, som oförskräckt lagts under konungarnas ögon".

Men David var icke ensam som oppositionsman inom akademien, det var några till, bland andra målarna *Gérard* och *Moreau.* Dessa utgingo från akademien och bildade en ny sammanslutning, vilken kallades *Commun des arts,* eller konstnärskommunen, och gingo genast till aktion. De fordrade en årlig och för alla öppen utställning, bättre handhavande av konstvården, nyare metoder för restaurering och konservering av konstskatter. Men något svar erhöllo de ej. Men commun des arts blev icke svarslös. Ett stort lotteri arrangerades varest "de fries", om man så får säga, kanske rättare fågelfries arbeten såldes. Lotteriet blev en stor framgång —, men man hade "glömt" be akademin om tillåtelse och följaktligen hämnades den som sin rätt måna institutionen och lyckades utverka att inköpssumman för år 1791, 16,000 livres, indrogs —. Detta var droppen som bräddade bägaren, och stridens vågor gingo höga. Nationalförsamlingen beslöt den 8 septnmber år 1791 att en fri utställning skulle arrangeras i de lokaler som i Louvren voro för ändamålet anvisade. Ex-biskopen av Autun, monsieur Talleyrand blev den som ledde utställningskommissionen, tillsammans med en sexmanna-kommitté, som bestod av bland andra David, Legrand, Vincent,

Så öppnades då, samma år Frankrikes första fria utställning. Men någon konstnärligt hög nivå ägde den ej, vilket förrästen vore för mycket begärt. David utställde på nytt sina två succésdukar, de redan nämnda. Och hans stjärna stiger allt högre. Av Nationalförsamlingen erhåller han en beställning på en tavla som skall skildra *Eden i bollhuset*, det blir en jätteduk, 30 fot i längd och 20 i bredd. Och medan han målar på detta jättearbete har han tid över för aktivt deltagande i de politiska striderna. Han blir invald i konventet och säkerhetsutskottet, och sitter som ordförande hos Jakobinerna. Och röstar på Louis Capets död. Men utom allt detta har han bildat en egen akademi,

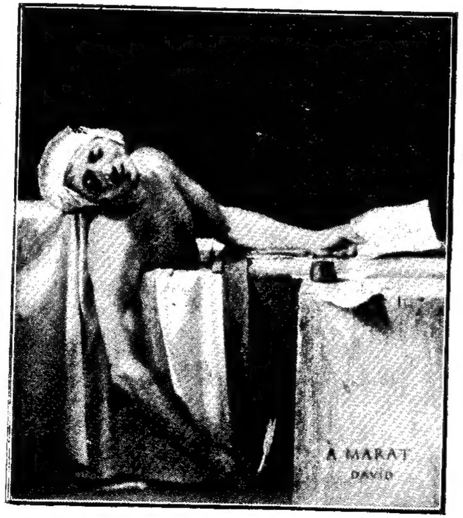

MARAT EFTER MORDET. *Av David.*

EDEN I BOLLHUSET. *Efter målning av David.*

det vill säga, han tar emot elever vilka han undervisar, en tid har han bortåt 600 sådana.

Den gamla akademin hade "tagit slut", dess direktör hade emigrerat och nu intog *commun des arts* dess plats. I denna intogs så småningom de flesta av den gamla akademins medlemmar, även moderatare element. Dessa blevo flertalet, fingo överhand och en vacker dag var commun des arts blott en en avläggare av kungliga akademin. Och fylld av dess anda. Så blev det schism igen, David och hans meningsfränder utgingo och bildade en ny akademi, vilken fick följande namn: *Société populaire et republicaine des arts.* Redan namnet visar att man nu var inne i politiskt högspända tider, la terreur, "skräckväldet". Och akademien var strängt taget en politisk inrättning i främsta rummet. Vad som fordrades av medlemmarna var i första hand *patriotism*, man fordrade medborgarkort, det vill säga "pass" från myndigheterna, att militärtjänsten var fullgjord, att man betalt sina skatter, att man icke undertecknat antirevolutionära petioner till nationalförsamlingen, inte skrivit någon "olämplig skrift eller tillhörde någon av den allmänna oponionen klandrad sammanslutning.

Akademin sammanträdde under de mest pompösa och braskande former i Laokonsalen i Louvren under Davids presidium. Den utgav en egen tidning som hette *Journal de la société republicaine des arts.* Dessutom arbetade akademin genom utlysandet av tävlingar, en gång var tävlingsämnet för arkitekterna: *"en kasern som rymmer 600 man kavalleri".* Juryn bestod av en intressant samling: matematikern Hassenfratz, skådespelaren Talma, en kommissarie vid armén, ett biträde hos allmänna åklagaren, en trädgårdsmästare och en skomakare som hette Hazard, dessutom av David, Gérard, Prudhon, Fragonard, alla konstnärer. Dessa bestämde prisutdelningen och vid denna skulle hänsyn tagas till den tävlandes sinnelag, ty, som matematikern Hassenfratz sade, "det som människan utför med händerna är ingenting värt i och för sig, det är hjärtat som bestämmer allt". Viket inte är så oriktigt, men —! Juryn beslöt emellertid att icke utdela något pris med den be-

hjärtansvärda motiveringen, att soldaterna, som gett *mera* åt fosterlandet, få frysa och svälta.

Akademin arbetade dock med positiva resultat, den utfärdade skrifter behandlande nya konserveringsmetoder och restaureringssätt, spridde reproduktioner bland folket och var verksam övervakare av konstlivet överhuvudtaget. Alldeles säkert var det den som förmådde myndigheterna till effektivt ingripande för skyddandet av de omätliga konstvärden, vilka blevo statens genom ett dekret av den 2 sept 1792, samt bestämde konfiskerandet av aristokratins och klereciets egendomar. Huru omsorgsfullt man gick till väga framgår bland annat av att särskilda förhållningsregler angående förvarandet av två indiska böcker utgavs av den särskilda kommissionen — *commission temporaire des arts.* Och i juni 1793 dekreterar konventets på Lakanals förslag: "Nationalkonventet dekreterar efter att ha hört den rapport som kommittén för allmän upplysning framlagt, två års fängelse för envar som på något sätt vanhelgar de konstverk som äro nationens egendom".

Det är självfallet att Davids produktivitet var låg under denna tid. Dock härstammar hans bästa arbete just från dessa dagar, porträttet av "folkvännen" Marat, liggande död i badkaret. Davids konst var opersonlig i sin regelbundenhet, sin hårdhet. Han ville måla "så som de gamla grekerna höggo sina bildstoder". Till en början var hans konst en hälsosam reaktion mot det gamla, den tidigare 1700-talskonstens förfinade, ända till omanlig sensualism bringade vekhet. Men David gick i sin tur för långt. Han glömde att konsten icke kan leva bunden till händer och fötter av regler och principer. Det var för mycket av "romersk enkelhet", "republikansk dygd" och "patriotism" för att det levande livet självt skulle rymmas med på ett hörn.

Men trots detta kan Davids konstnärliga gärning icke förringas, han var ett barn av sin tid, omutlig i sina principer och gick sin våg rakt fram, samtidigt utövade ett omätligt inflytande på sin generation. Ända långt in på det kommande seklet spårades Davids inflytande som i *Ingres* hade sin största representant.

Jag nämnde att David var omutlig i sina priciper — men ingen regel utan undantag, Jaques-Louis David var inte mera än människa han heller —!

Vid Robespierres fall fängslades David men räddade sig undan döden genom att svära sig fri, konstaterande att han tagit fel på sin väns, Robespierres, sanna karaktär och sanna patriotism. Räddad underlärmare bekantskap med madame Guillotin levde han tillbakadraget ända tills Napoleon Bonaparte redan som konsul hade behov av hans, Davids, förhärligande pensel. Och den man som målade Marat, folkvännen, som målade Eden i Bollhuset och Horatierna, han målade också Napoleon på väg över alperna — och käjsarens kröning i Notre Dame!

Stackars Jaques-Louis, — jag hoppas du har förklarat dig inför dina vänner, inför Berget och Folkvännen, under edra vandringar på de grå fälten bortom Styx gans strand.

Brott och straff.

Av Oscar Wilde.

***

Straffet kommer att försvinna tillsamman med regeringen. Det blir en stor välgärning — en välgärning av oberäkneligt värde. — När vi läser genom historien, icke de utränsade upplagorna som levereras åt skolorna och amatörer, men när man går till källorna, så vämjes man icke så mycket över de brott de dåliga ha begått som över de bestraffningar de goda ha utövat, och att samhället blir oändligt mycket mera misshandlat av de vanliga bestraffningarna än av förbrytelserna. Följden härav blir uppenbarligen, att ju mera bestraffningar, desto flera förbrytelser blir det. Det är därför nästan hela den modärna lagstiftningen, klart inseende detta, tagit sig för att inskränka bestraffningen så långt möjligt. Där man kunnat begränsa den har resultaten blivit synnerligen gynnsamma. Ju mindre straff, desto mindre förbrytelser. När det icke längre existerar bestraffningar kommer antingen förbrytelserna att försvinna, eller kommer läkarna att behandla dem som en svår form av vansinne, som man botar genom uppmärksam vård och mildhet. Ty, de som man i våra dagar kallar förbrytare, äro det icke alls. Hungern, icke synden är orsaken till det modärna brottet. Detta är orsaken till att våra förbrytare, som kategori betraktat, äro så högst ointressanta ur varje psykologisk synpunkt. De äro varken förunderliga Macbethar eller förfärliga Vautrins. De skulle i allmänhet ha förhållit sig likt vanliga banala och respektabla människor, om de blott haft tillräckligt att äta. När den privata egendomen blir avskaffad, skall brottet icke längre vara någon nödvändighet; det skall upphöra att existera. Det är naturligtvis icke alla brott som hota egendomen, men det är dessa förbrytelser som den engelska lagen, betraktande det en människa äger för mer än det en människa är, dömer med den största stränghet, likvisst med undantag av mordet. Men en förbrytelse som icke riktas mot egendomen kan likväl härstamma från fattigdom, av raseri och depression som framkallats av vårt dåliga ekonomiska system; den försvinner därför med systemets försvinnande. När varje samhällsmedlem har tillräckligt för sina behovs tillfredsställande utan att bli besvärad av sina grannar, har han inget intresse av att blanda sig i andras affärer. Svartsjukan, som är en extraordinär källa till brott i det modärna livet, och som är en känsla som härstammar ur vår egendomsuppfattning, skall försvinna med socialismen och individualismen. Det är anmärkninsvärt, att svartsjukan är okänd bland de kommunistiska stammarna.

(Utdrag ur »Människans själ»).

Hungern — brottets fader Tekn. av Jordaan.

Inför den internationella anarkistkongressen.

Av Max Nettlau, Wien,

Det förberedes för närvarande en internationell anarkistkongress. Platsen för densamma är ännu icke bestämd. Sedan 1907 i Amsterdam har ingen internationell anarkistkongress avhållits, vadan behovet av en sådan står klart för alla. Vår vän Max Nettlau har känt sig manad att göra följande inlägg för belysandet av de problem som måste komma under debatt.

Efter en period av fjorton år sedan sista internationella anarkistiska sammankomsten (Amsterdam 1907) skola åter anarkister från många länder mötas. Den uppgift som föreligger dem är ofantlig. Som under de mest brutala perioder av historien har friheten blivit stympad och skändad. Och detta våldförande har med djävulsk raffinemang bringats till modern fullkomling lika mycket under krigsåren efter 1914 som under fredsåren efter 1918. Om man icke skall misströsta på allt, så kan man hoppas, att en universell trängtan efter frihet till sist skall springa fram ur de intolerabla missgrepp och missdåd som begåtts och begås av myndigheterna. Och vilka andra än anarkisterna skulle kunna och vilja bli initiativtagare, propagandister och de mest aktiva understödjare av den kommande rörelsen till frihet? Ett sådant återuppvaknande måste nödvändigtvis komma och den anarkistiska kongressen skulle kunna göra mera gott än under vanliga förhållande genom ett djärvt påbörjande av ett verkligt intenst arbete för frihet på den bredast möjliga bas.

En del, till och med många, finna en ersättning för den förlorade friheten i den enorma tillväxten hos socialdemokratien under dessa år. Om detta skall betraktas som en verklig tröst, så borde man lika gärna fullständigt uppgiva anarkismen eller nöja sig med att vänta på den tills alla diktatorer frivilligt dragit sig tillbaka, staten och dess myriader av funktionärer nådigt samtyckt att försvinna, och, om inga andra diktatorer framträda, anarkismen slutligen kan utveckla sig. Det är emellertid brukligt, att de som tro på en idé arbeta för den här och nu; den platoniska anarkismen, som passivt väntar på den avlägsna framtiden, då de sista diktatorerna dragit sina färden, duger icke mycket till.

Från socialismens tidigaste dagar gjorde sig tvänne uppfattningar gällande och skapade socialistisk politik, en socialism för socialister och en socialism för folk i allmänhet. Den förra vilade på harmoniskt utvecklade människor ,som praktisera de solidaritet och frihet; den senare vilade på en indifferent, ouppfostrad massa, ledd av lärare eller ledare som inspirerades av all möjlig dygd. Platos stat var regerad av de visaste, Saint Simons industriella samhälle leddes av en halvreligiös hierarki bestående av de dugligaste; positivisternas samhälle av de mest framstående vetenskapsmännen, o. s. v. På andra sidan befolkade en del utopister sina samhällen med människor, som själva blivit mera fullkomliga. Fourier examinerade i detalj hur människor med de mest olikartade anlag skulle samarbeta i den fredligaste harmoni och tävlan. Robert Owen försökte själv skapa en ny generation genom omsorgsfull fostran och nya

omgivningar, och om varje del av hans lära hade blivit så väl utvecklad som den del från vilken våra dagars världsomfattande kooperation framsprungit, så är det icke gott att säga, var vi nu varit.

När människorna slutligen efter sekel av förtryck uppblandade med lokala revolter och en oavbruten andlig utveckling fram emot frihet politiskt började resa huvudet, och när socialt missnöje och lidande svetsade samman de ivrigaste bland de fattiga klasserna, så framträdde åter ovannämnda uppsplittring: ovanifrån påtvingad socialism, genom dekret av demokratiska konvent, konvent som i nödfall rensats från opponenter, som det franska konventet rensades från girondisterna i maj 1793, och med konventets makt koncentrerad i händerna på högre kommittéer, och när allt detta slutligen icke längre understöddes — åtminstone icke formellt — av väljarna, påtvingades det av en gemensam överenskommen aktion av beslutsamma revolutionärer, såsom vid Babeufs konspiration. När allt detta hade misslyckats, så försökte man det på nytt genom ett halvt århundrades hemligt arbete för samma ändamål, från Buonarotti till Blanqui och fram till 1848. Den öppna rörelsen av 1848 visste heller ingenting bättre och den gamla Internationalens inre liv fördärvades av auktoritärernas högdragna framfart. När äntligen den öppna socialistiska rörelsen började överallt, blev den snart begränsad till enbart tvänne områden: till kravet om arbetarreformer, en uppenbar nödvändighet åt vilka dock endast verkligt kraftiga fackliga och syndikalistiska organisationer kunna ge tillräcklig styrka; och till kampen för politisk övermakt, för en parlamentarisk socialistisk majoritet, vilken så skulle utöva diktatorisk myndighet. Den uppfostrande, moraliska sidan av socialismen blev fullständigt negligerad och varje lutning åt frihet blev slagen ned som ett brott mot disciplinen och som ledande till anarkism. Icke underligt därför, att även majoritetsmasken kastades av vid ett gynnsamt tillfälle och en ohöljd diktatur proklamerades. Och då detta skedde i november 1917 — som Bonapartes statskupp den 2 december 1851 — utropades detta för hela världen som den högsta formen av socialistisk aktion, som kungsvägen till socialismen.

Jag vill icke upptaga platsen med att repetera utvecklingen av den till grunden gående, fullständiga socialismen, som förkroppsligar det högsta kravet av solidaritet och frihet; vi äro ju alla mer eller mindre bekanta med Godwins, Owens och William Thompsons idéer, med Warren och Thoreau, med Proudhon och Stirner och Bakunin, med Reclus, Krapotkin, Cafiero och så många andra, Louise Michel och Tolstoi etc. Deras idéer ha blivit praktiskt tillämpade på internationell organisation och aktion, från Bakunin fram till våra dagars arbetarrörelse i den revolutionära synkalismen, skapad av de antiauktoritära organisationerna inom Internationalen, i den fria kooperationen och och koloniförsöken, i de gamla arbetarbörserna och Proudhons folkbank fram till G. Landauers planer, på moral, konst, på varje spörsmål som moderna människor behandla i modern anda. Detta arbete, har vanligtvis bemötts med förakt eller likgiltighet från de auktoritära socialisterna. Men var skulle de varit utan denna stimulans?

Om den numerära övervikten är på deras sida, så är det därför att deras antal är utspätt med de indifferenta, över vilka de utöva en mer eller mindre stark kontroll; vi skulle däremot icke veta vad vi skulle göra med indifferenta följeslagare, efter som vi icke skulle bry oss om att behärska dem, som de andra göra. Om

vår numerär således är liten, så består den, eller borde åtminstone bestå av harmoniskt utvecklade socialister, som vi kalla anarkister, medan deras stora antal består av socialister utvecklade oharmoniskt, vilka tyngas ned av massor i alla utvecklingsskeden av halvsocialism eller rent av indifferentism, som de förra önska kontrollera och som är en black om foten vid varje allvarlig ansträngning.

Kunna vi hjälpa dem? Vi göra det ständigt. Ty vilka ha kämpat med större energi och offervillighet för varje verkligt socialistiskt krav än anarkisterna, under den dagliga kampen såväl som i de bittraste revolutionära strider? När vi äro eniga med deras politiska åtgärder, så hålla vi oss vanligen borta från dem. Hinder lägges aldrig i vägen för någonsomhälst verklig antikapitalistisk aktion. Ingen neutralitet kan bli mera vänskaplig. Motstånd och öppen pen kamp bjuder vi blott om någon socialistisk skola söker vara den regerande och som sådan vill påtvinga alla sin vilja, även anarkisterna. Då kunna de sannerligen icke bli behandlade av anarkisterna med en jota mera tålamod och tolerans än vilken som hälst annan regering.

Vad mera kan någon verkligen kräva av anarkisterna i närvaro av de olika »kommunistiska» partien? Där dessa partier äro svaga och bekämpar kapitalismen, möta de vår sympatiska neutralitet, vårt moraliska stöd mot deras förföljare och vår redobogenhet till öppen diskussion är en självklar sak. Där de äro starka synas de icke fråga efter någons sympati. Men där de ha fått tag om svärdsfästet, som i Ryssland, och brukar sin makt som uppkomlingar och monopolister alltid bruka sin nyförvärvade makt, där återstår ingenting annat än att bekämpa dem, eftersom åtminstone hitintills — anarkister (som rörelse) aldrig böjt sig för dem som förfölja dem.

Om någon individuellt är beredd att under alla omständigheter försvara bolsjevismen därför att denna ständigt förföljes av den internationella kapitalismen, så må de handla så under impuls lika stark som den, vilken under kriget drev många anarkister att personligen ta ståndpunkt för deras respektive länder. Det bästa som kan bli sagt om sådana handlingar är, att de äro fullkomligt individuella och böra icke bli brukade som exempel eller argument för att få andra till att handla likadant. En individ må lämna oss och komma tillbaka, men han skulle göra mycket orätt i att försöka göra sitt personliga fall till en regel för oss andra.

Jag tror att detta ger uttryck för vår ställning till bolsjevismen, och det lämnar fullt utrymme till verklig propaagnda och aktion som dessa händelserika tider må kräva. Hur bör denna verksamhets principiella karaktär vara?

*

Socialism är ömsesidighet, respekt för andras lika stora rättigheter, och utbredandet av denna ömsesidighet från de trånga cirklar i vilka den all tid existerat i någon form, den primitiva stammen och dess modärna återstod, familjen, till hela mänskligheten, till det som Reclus kallade »the great Kinship», det stora frändskapet, en alla omfattande levande organism. Denna gradvisa utsträckning betecknar civilisationens framsteg, i vilket så kallad politisk historia endast är en tillfällighet, en sekundär produkt, men icke den drivande kraften.

Under prehistoriska tider, då små stammar befolkade oändliga områden, betraktades allt, som icke var stammens egendom, nom någonting som man hade rätt att bruka och missbruka, eftersom missbruk, misshushållning eller hushållning icke hade någon mening inför det rådande överflödet. Men småningom lärde erfarenheten att det var nödvändigt att åstadkomma viss hushållning genom överenskommelse, och när de nya generationerna i den historiska tiden funno nästan allting beslaglagt, och detta sakernas förhållande förevigades genom nedarvning, började de sociala protesterna, för vilka alla former av modern socialism äro uttryck. Det är icke längre någon som hälst plats för missbruk av egendom, eftersom så många äro fullständigt utan egendom. Därför ha vi denna kamp för att göra egendomen tillgängliga för alla, och för avskaffandet av missbruken av densamma. Och den måste kämpas *to the bitter end.*

Jag behöver icke uppehålla mig vid de upprepade försöken att lösa denna fråga genom halvreformer, ej heller vid det trängande behov av en fullständig lösning, som skapats genom det ruinerande slöseriet och ödeläggelsen från 1914 intill nu. I varje fall — anarkisterna sågo alltid varje problem och varje hinder direkt i ansiktet.

Om vi äro verkliga socialister, anarkister och internationalister, så kunna vi lika litet erkänna några gränser för egendomen som för människorna, lika litet ekonomiska som politiska gränser. Vi betrakta inneslutandet av värdefull egendom, naturliga rikedomar inom staternas gränser, som sedan 1918 blivit upphopade i en enorm utsträckning, som en ny beslagläggning av gemensam egendom av några få, ett nytt missbruk av egendom med syfte att skapa ett privilegium för några och kasta de andra, de utestängda, i nöd och elände. På samma sätt måste vi förkasta de många nya gränserna genom vilka människorna äro åtskiljda likt vilda djur, som hållas i var sin bur, med det resultat, att den sista resten av solidaritet tillintetgöres hos alla och att alla läras att hata varandra.

Alla förändringar som gjorts sedan 1918 ha en djup antisocialistisk inneböird. Medeltida politiska konturer ha galvaniserats för att skapa en medeltida mentalitet i allmänhet, till uppammandet av lokal självviskhet och underdånighet, till förstörandet av det europeiska broderskapet och upproret. Om denna reaktionära plan, det farligaste anslag emot socialismen och framåtskridandet, överhuvudtaget skall bekämpas, så måste detta göras genom förkunnandet av vår gemensamma förstfödslorätt till alla rikedomar som jorden innehåller och till vår ohindrade, fria tillgång till dem.

Det problem vi här berört skulle ha trängt sig fram även utan kriget, till vilket det nu är länkat med många band. Så länge självviskhet och girighet belönas med nytt herravälde och privilegier är lösningen av problemet mera avlägsen än någonsin. Men problemet kommer att kräva sin lösning, och problemet är detta:

Intill en viss tid var Europa i det stora hela oberoende av de råmaterial och naturrikedomar varav de på andra sidan havet, nyss öppnade, tunnt befolkade länderna överflödade. Amerika inberäknat. Detta oberoende försvann. Kriget gjorde slut på det, och mänskligheten kommer snart att bestå av tvänne stora klasser: de som arbeta i det överbefolkade, utmärglade Europa, tvingade att leva i dussintals separata bås, samt de, mycket mindre i antal, som besitter hela kontinenter ny jord, nya öppna mineralrikedomar; de senares femtio eller hundrade års modärna industriella liv hånande ställande sig emot Europas tusenåriga arbete, idiotiskt nedbrutet av upprepade inre krig och deras följder. Emigranter tillåtas icke längre i någon större utsträckning att draga över havet, va-

dan utsikterna bli värre och värre för varje år.

Socialismen i dess vidaste bemärkelse måste antingen stå och se på hur en ny kraftfull kapitalism bygges upp på andra sidan havet, vilken kan ha råd att se det eller det landet i Europa försöka sig med odugliga bolsjevikiska experiment, eller också gripa detta nya problem vid roten och försöka finna en lösning, baserad på frihet och solidaritet. För alla verkliga socialister måste vår planet vara *en enhetlig ekonomisk organism*, ett enda magasin av naturrikedomar och upphopad erfarenhet, ett enda stort arbetsrum för nutida och framtida utveckling. Det var icke nödvändigt att hävda detta så länge som vart och ett av de många ekonomiska områdena lokalt kunde tillfredsställa sina behov. Men detta är icke längre förhållandet, då en ödesdiger differentiering gjort sig gällande och blir värre och värre. Därför måste detta problem tagas under behandling. Det kan endast nås en lösning, om socialismen blir förverkligad här och på andra sidan havet, i de utarmade och de nya, i de rika och de fattiga länderna. Men en början måste göras, och sådan som förhållandena äro, äro anarkisterna de enda socialister som äro tillräckligt oavhängiga till att resa problemet.

Alla andra socialister, från socialdemokrater till syndikalister och kommunister ha nu blandat sig in i den nationella eller lokala kampen om deras lands supremati och företräden. Deras väljare och de organiserade arbetarna som massa kräver framför allt »skydd» för deras *lokala* intressen, vilka man tror bäst tillvaratagas av en stark stat; de bli därför lätt motståndare till en verklig internationalism. Om icke anarkismen vill hävda de allmänna socialistiska synpunkterna, så kommer ingen att göra det, och den pågående kastreringen av socialismen kommer att fortsätta.

Dessa anmärkningar stå icke i strid mot decentralisation, men beröra fall där decentralisation skulle betyda helgandet av privilegier. Om denna dalsänka innehåller värdefulla gruvor och granndalen endast bjuder på nakna klippor, så kräver det gemensammas väl, att man delar rikedomarna lika. Och detta måste gälla hela jordklotet, som fördelades på en tid då den fåtaliga och primitiva befolkningen icke hade några kvistiga industriella problem att bekymra sig om. Självbestämmelse kan å andra sidan icke innebära självisk isolering från privilegierades sida, som låta allt gå till ruin; verklig självbestämmelse skulle icke vara tillfredsställd med mindre än medboragrskap på jordgloben och gott kamratskap med alla människor.

På en sådan grundval skulle således det framtida samhället skapas, och anarkistiskt tänkande skulle komma att utarbeta detaljer för propagandan och aktionen, som skulle rycka upp socialismen från dess nuvarande försumpning.

*

Det finns dessutom för närvarande mera plats än någonsin för *antistatlig o. antiauktoritär* propaganda. Dessa idéer äro fortfarande okända till en förfärande grad sedan anarkisterna själva på grund av deras goda hjärta och hjälpsamhet hellre ger sin kraft till arbete i fackföreningsrörelsen — och så låter den anarkistiska propagandan stå tillbaka. Detta är ett missgrepp, ty på detta sätt skördas vanligen frukterna av deras arbete av andra. Sedan 1914 har allting blivit starkt anstrukket med auktoritet, och många folk måste göra oerhörda ansträngningar för att komma bort från detta förtryck och denna dumhet. Men hur? De världsbekanta anarkisterna ha snart allesamman förstummats, och

många av de andra, som återstå, synes ännu icke ha klargjort sin ståndpunkt, huruvida de skola understödja den kommunistiska staten, inkarnationen av auktoritet, eller ej. I varje fall är det tid för ett återuppvaknande, en förnyelse. Hela generationer, som för övrigt äro fullt disponerade för handling, ha aldrig hört en röst för verklig frihet. Och många andra draga sig bort från socialismen, av vilka de endast se dess förvridna auktoritära form. Kort och gott, jag kan icke hjälpa, att jag är övertygad om, att en *ickedogmatisk, tolerant, till grunden gående anarkism* skulle vara välkommen för många, om de endast fick tillfälle att höra något om den. Denna anarkism skulle framförallt vara försynt och kritisk, men gående direkt till auktoritetens rot, till staten och till de kapitalistiska och auktoritära socialistiska bankrutterna i vår tid.

Det skulle vara förträffligt om den kommande anarkistiska kongressen kunde inspirera och påbörja en förnyad aktivitet i dessa båda riktningar: det socialistiska kravet om att göra all jordens rikedomar tillgängliga och nyttiga för *alla*, samt en antistatlig anarkistisk propaganda, baserad på de erfarenheter som vunnits sedan 1914 — och till vilket pris! Anarkismen är värd en sådan ansträngning från dess anhängare. Ingen annan riktning av anarkistisk aktivitet behövde den gripa in på, men jag tror, att alla skulle få nytt liv genom en behandling som den föreslagna.

Monarkismen, den europeiska kontrarevolutionen och en internationell enhetsfront för revolutionen.

Av Carl Peter, Wien.

Ungefär vid tiden för de Brest-Litowska fredsförhandlingarna mellan Tyskland och Ryssland skrev en ansedd tysk tidskrift att »Tysklands uppgift i Ryssland var ordningens återställande». Vid samma tid lät ordföranden för den tyska fredsdelegationen, prins Leopold, intervjuva sig och förklarade, att »anarkistiska tillstånd härskade i Ryssland» och de »tyska vapnen skulle där skapa ordning».

De lyckatdes icke tyskarna att återupprätta den ryska monarkien. I stället måste de offra sin egen monarki. Ludendorf och hans medhjälpare räddade av monarkien blott monarkismen. För sig nämligen. Icke hundraden men tusenden av hemliga organisationer sitta runt om i kontinentens stora städer och konspirera för återupprättandet av monarkien. För monarkien i Tyskland, i Sydtyskland, i Österrike, i Ungern, i Ryssland, i Polen, i Ukrania.

Bland monarkisterna finna vi exklusiva storfurstar, plumpa tyska baroner och generalkarikatyrer, kristna, judar, journalister, små smugglare, valutajobbare, tvivelaktiga salongshjältar, med ett ord — alla möjliga schatteringar, nationaliteter och företeelser. Ett gemensamt igenkänningstecken ha de likväl alla. Alla äro beredda att låta alla till förfogande stående medmänniskor dö för monarkien — utan att utsätta sig själva för ringaste fara.

Se blott på exkejsar Karls andra kuppförsök. Man måste skämmas över dessa människor. Bland dem som svuro kejsar Karl sin trohet, befunno sig ett antal tyska och österrikiska officerare. Trots att torgkärringarna i Wien redan veckor i förväg sladdrat öppet på gatorna om kejsar Karls tillbakakomst, lyckades det det hjältemodiga kungagardet icke att uppdriva mer än tvänne kompanier utländska officerare. (I Wien leva icke mindre än 4,000 förutvarande tyska officerare). Och knappast hade de första skotten fallit förr än dessa äkta monarkister flydde i alla riktningar. Konungen blev utan garde. Icke märkligt att den stackars gossen började gråta.

Vi veta, att redan under kriget, så snart den första tronen störtat i spillror under revolutionens slag, höjde planen på monarkismens återupprättande sitt huvud.

Monarkisterna i Europa ha mycket pengar och många anhängare. Av sitt slag nämligen. Utländskt understöd ha de också. Men de fattas hjärta och mod. Hade dessa kungagardister blott haft en bråkdel av det mod, offervillighet och hängivenhet, som de predikat för den arma skyttegravsparian, så skulle deras längtan efter monarki redan ha varit uppfyllt på sina håll.

Monarkismen är en del av kontrarevolutionen, men icke kontrarevolutionen själv. Kunde monarkismen tränga igenom, så skulle den härskande monarkin komma att anföra kontrarevolutionen. Så länge monarkismen emellertid blott existerar i förhoppningarnas värld, måste kontrarevolution och monarkism värdesättas var för sig.

Kontrarevolutionen lever även utan monarkismen. Den lever av de härskande klassernas nationalistiska instinkt. Sammansvärjningarna, putschtillställningarna, skandalerna o. monarkismens mestadels komiska episoder böra icke förleda oss till ett felaktigt omdöme över den internationella kontrarevolutionen.

Kontrarevolutionen är stark, oförvägen och utvecklingsmöjlig. Organisationen under doktor Escherich i Bayern, bondevärnen i Tyrolen, de olika hemliga föreningarna i Tyskland, Österrike och Tjeckoslovakien, i Galizien, Kroatien eller Rumänien äro lika betydelsefulla som Northcliffs och Stinnes stora tidningstruster.

Arbetarna kände kontrarevolutionens tyngd, speciellt efter den italienska storkampens nederlag och efter det ekonomiska livets depression i Amerika och England. Den verkliga och allvarliga kontrarevolutionen anföres icke av de pladdrande generalerna, men av de tigande och i det tysta arbetande trustledarna. Och väl önskar denna kraftiga och världsomfattande kontrarevolution ett nytt krig, väl organisera de en stor internationell polismakt, som med alla till buds stående medel skall slå ned revolutionen, men de förlita sig icke enbart på kriget och polisens makt. De veta mycket väl, att även revolutionen har makt. De veta dessutom något, som många arbetare icke veta. Förutom kraften har revolutionen också utvecklingsmöjligheter i stort mått. Den tysta internationella kontrarevolutionen vill just omintetgöra revolutionens utveckling, dess vidare utväxande. I Tyskland är den politiska revolutionens enda stora resultat, åttatimmarsdagen, i fara. Man vet mycket väl i de tyska kapitalisternas kretsar, att man icke får arbeta allt för mycket i Tyskland. »Ju mer Tyskland arbetar, desto större blir arbetslösheten i utlandet och desto mindre kan i förhållande därtill tyska varor bli avsatta». Så yttrade en ledande samhällsekonom. Och likväl vill man ersätta åttatimmarsdagen med en tiotimmarsdag. Här ha vi den internationella kontrarevolutionens osynbara hand. Den vill och kan slå två flugor i en smäll: tillintetgöra en revolutionserövring i det besegrade Europa och förlänga nödtillståndet för de arbetande lagren i det segrande Europa.

För ögonblicket tryckes det internationella läget av svåra problem. Därmed vilja vi blott antyda, att efter det psykiska tryck revolutionen led under det nu följt en depression, som nedtynger reaktionen. Faktiskt ha exempelvis fascisterna i Italien kommit in i en kris. I den tyska kontrarevolutionen kan man i många kretsar förnimma en viss trötthet och de ungerska monarkisternas felslagna kupp verkar deprimerande på det stora grosset av kontrarevolutionära kämpar i centraleuropa. Stunden skulle således vara kommen, då den amerikanska och europeiska arbetarklassen måste förena sig i sin helhet till en internationell försvarslinje.

Vi vilja uppställa detta spörsmål: skulle arbetarklassen, såväl industri som lantarbetarna och hjärnans arbetare kunna bilda en internationell organisation till försvar och till det slutgiltiga övervinnandet av kontrarevolutionen? Grundlag och ändamål för denna enhetskamplinje skulle i c k e v a r a s a m m a n s m ä l t a n d e t a v d e o l i k a r i k t n i n g a r n a s p r o g r a m, utan blott det internationella övervinnandet av de reaktionära krafter, som på det politiska området i form av ekonomisk terror, och mordanslag hämma alla politiska, ekonomiska och andliga utvecklingssträvanden. Och då samma reaktionära krafter överföra sina politiska metoder på det ekonomiska området i form av ekonomisk terror varigenom de framkalla ett ständigt hunegr- och nödtillstånd, är det givet, att man icke skiljer på försvaret mot den sammanhörande politiska och ekonomiska kontrarevolutionen, utan tillsammans bekämpar den med politiska och ekonomiska kampmedel.

Vi tro, att bekämpandet av dessa kontrarevolutionära kanaljer är självuppehållelsens första bud för varje socialistisk riktning över hela världen.

Enligt vår mening är en internationell försvarskamp mot mord, terror, förbrytelser och rovdrift oundgängligt nödvändig. Och enligt vår mening skulle denna försvarskamp från alla världens arbetare icke beröra de programmatiska förhållandena hos varje enskild riktning. Om så blev förhållandet så bleve det säkerligen endast i välgörande riktning. Under alla omständigheter måste en dylik jätteomfattande kamporganisation skapas icke blott med den intellektuella avsiktens stora enkla drag, men även med samma intelligenta enkelhet i stridernas tekniska utförande och med djupt sedligt allvar som underlag.

De redan existerande och till sitt antal icke ringa internationaler, ligor, förbund, riktningar, partier och fraktioner äro dömda till vanmakt var för sig.

Men ett är säkert: socialismen hyser redan den internationella samhörigheten icke blott genom sina ekonomiska, politiska och moraliska förutsättningar, men även genom sin organisation. Detta betyder ett viktigt försprång. Vi äro övertygade om, att en eller annan riktnings rop på internationell samling av alla riktningar mot det internationaliserade mördandet och rövandet skulle besvaras av många, kanhända av alla. I varje fall av de bästa.

Ögonblicket är gynnsamt och världen kommer att vara prisgiven monarkisternas, kuppmakarnas, terroristernas, krigsmakarnas och plundrarnas nycker och infall tills arbetarnas organisationer internationellt och genom handlingar göra slut på detta medeltida reaktionsoväsen.

Till sist ännu en viktig sak. I våra dagar märka såväl arbetarna som en del av intelligensen liksom folk som på grund av världsekonomiens sammanbrott fresta en bekymmersam tillvaro, även en stor del av lantbefolkningen, att de reaktionära perioderna icke förbättra människornas materiella läge utan försämrar det. På grund härav beror det endast på den klokhet med vilken kampparollerna utformas om den sociala revolutionen denna gången skall bli förstådd istället för missförstådd.

Säkert är, att arbetarna, utan hänsyn till partiställning för övrigt, vänta längtansfullt på denna revolutionens stora kupp och äro beredda att sätta något in på den och härda ut, och säkert är det, att de förtryckta, de utarmade och förtvivlade icke skulle betrakta revolutionen som en speciell klass-sak men som en mänsklighets-sak.

Det vore innerligt att önska, att de syndikalistiska och anarkistiska organisationerna, som gäller att vara de spontana bärarna av den sociala revolutionens sedliga och andliga innehåll, snarast möjligt måtte behandla frågan om upprättandet av en den internationella arbetarklassens enhetslinje till tillbakaslåendet av den internationella terrorn av alla slag.

Härravälde

Av John Most.

***

Härskarna trona på guld och purpur. Njutningar, som han behöver försaka, existera icke. Medel till den största lyx strömma in till honom. Människoliv gäller icke mera för honom än det dammkorn, han blåser bort. Han är en gud med allmakt, för vilken ingen ostraffat vågar lägga hinder i vägen. Hans nytta för mänskligheten är lika med noll, hans skadlighet oerhörd. Ingen har kallat honom och likväl träffar man på honom i alla länder — som kejsare, kung, president, oligark. Alla känna med sig, att han är överflödig. Ingen jagar honom bort. Världen synes frukta honom men icke älska honom. Den fogar sig i hans görande och låtande, som den fogar sig i utbrott av naturkatastrofer. Varav kommer detta?

Det kommer av herraväldets väsen.

Vad som visar sig för oss som härskare, är blott huvudet av en polyp, som har ndratusenden av ångstarmar och sugrör, som han är i stånd att utsträcka till de avlägsnaste platser, där det finns människor. Denna polyp heter stat.

När en människa föds, så blir hon genast en del av den materia, som staten fullständigt suger i sig. Det lämnas icke plats till någon fri vilja, beslut, böjelse; man kan icke leva utomstatligt, man måste leva livet inom en inhägnad utanför vilken man icke kan komma.

Här hota lagar med tusende straff, lagar som staten stiftar och vilka ingen människa kan känna ens till hälften. Där statligt avlad ohyra, som fräter som mask i alla huvudskålar och inficerar alla med fruktan och hopp på ett sådant sätt, att oförståndet förvandlas till idioti. Där gapar åter emot oss det hålögda armodet, som vi söka undfly, men blott för att störta oss i armarna på en utsugning, som dag och natt äter sina offer, och vars tänder åter staten formade av stål och järn.

Prästdöme, soldateska, polis, byråkrati — vart vi blicka möta vi dessa infernaliska brödraskap. Från vaggan till graven bli vi pinade av dem, så gestaltar sig livet i den civilicerade världen.

Lämnade man oss åt den fullständiga friheten, så skulle vi förvildas, och det vore slut med civilisationen, heter det.

Nåväl, om detta tillstånd är civilisation, då längtar man hälst tillbaka till de tider, då människan icke var stort mer än apa, då det ännu icke fanns någon civilisation, då ännu intet herravälde fanns, då ingen stat existerade.

SPÖKEN. Teckning av W. von Wellenstein.

Ingen stat? Vem vågar tänka denna tanke? Så långt har staten till och med drivit människorna, att de knappast kunna tänka sig ett liv utan stat.

Och dock fanns det naturligtvis en tid, då ingen stat fanns till. Staten är ett verk av människor likaväl som byxor och rockar.

Kulturhistoriker ha mycket att berätta om hur staten verkade civilisatoriskt. Och de flesta av dem, som för senare tider önska ett statslöst samhälle tro att staten, trots allt, i det förflutna haft en välsignelserik mission.

Och så går det som med så många andra teorier, eller snarare dogmer, att den ena pladdrar efter den andre, utan att göra klart för sig vad som menas med stat.

Man borde icke så mycket antaga och förmoda — ty mer kan det ju icke vara tal om — att staten i början var en hävstång till mänsklighetens framåtskridande snarare borde man grudligen eftrforska vilken skada staten gjort människorna.

Nyttan är problematisk, skadan är påtaglig.

Skulle det icke kunna antagas, att mänskligheten hade kommit mycket längre och redan varit verkligt kultiverad, om icke staten varit? Vi känna intet skäl, som skulle utesluta ett sådant antagande.

Men vad hjälper all jämmer över dumheterna i det förflutna. Det närvarande ställer oss inför fullbordat faktum, sätter oss i en tvångströja, som hotar att beröva oss andan, så snart vi våga röra på oss och tycka att den är för trång.

Icke blott att staten existerar, men den har också uppnått en sådan monstruositet, som aldrig tillförne.

Staten har i sina nominella och organisatoriska former under tidernas lopp genomgått många förvandlingar. Men ett är oförtydbart: dess utveckling går systematiskt mot ett allt starkare herravälde.

Aldrig någonsin har staten omvandlat ett så stort antal människor, som sprattlar i dess nät, till verktyg för herraväldet. Aldrig någonsin har den förstått att så raffinerat beväpna sina våldsinstrument. Nutidens samfärdsel gör det möjligt för staten tt med blixtsnabb raskhet göra sina befallningar gällande från det ena området till det andra, ja, genom internationalisering av herraväldet. från den ena ändan av världen till den andra.

Men de, som måste lida under detta statsväsen, bli beslutsamt avväpnade, snabbare än det var möjligt i gångna tider, emedan statskontrollen över massan aldrig varit så effektiv.

Den som vill se, måste se att staten har drivit sitt herravälde till det otålbaras gräns. Vid sidan om detta faktum står ett annat: att detta statliga herravälde eftersträvar att förhindra varje verkligt kulturellt strävande i frihetlig riktning.

Varför nämna allt detta?

För att bevisa, att det är hög tid, att upptaga kampen med staten och dess herravälde.

De enda opponenter av betydelse mot detta förhållande äro arbetarna.

Ville de ana sina krafter och inrikta all sin energi på tillintetgörandet av staten, så skulle de kunna göra jättelika framsteg.

Kriget mot staten är kampen mot allt organiserat herravälde under varje form.

Det antistatliga kriget går också ut på dödandet av själva statsidén som sådan och förhindrar, att framtida samhällsformer på nytt lämnar spelrum åt statsslaveriet under någon som helst form.

Arbetare i alla länder, tänk över dessa förhållanden. Ställen eder vid sidan av dem, som redan äro statens dödsfiender, vid sidan av anarkisterna. Hjälp oss att tillintetgöra våldsherradömets bålverk Det är enda vägen till uppnåendet av edert mål: skapandet av ett fritt samhälle.

Italien och Moskwa.

***

ANARKISTERNA.

Italiens anarkistiska union avhöll kongress i Ancona den 1—4 november. I inget land i världen torde anarkismen vara så starkt som i Italien, organisatoriskt sett. Den har en vitt förgrenad präss av vilken huvudorganet, dagbladet Umanita Nouva, redigeras av Errico Malatesta och utkommer i en upplaga som är åtskilligt över hundratusen. Och det torde knappast vara något annat dagblad i landet, som utövar ett så starkt inflytande på massorna, som det anarkistiska.

Under den reaktionsperiod, som inträtt i Italien, ha de anarkistiska organisationerna och den anarkistiska prässen lidit svårt. Fascisterna ha ödelagt Umanita Nouvas tryckeri i grund och botten, vilket dock icke förmådde förhindra utgivandet av tidningen och ett snabbt anskaffande av ett nytt tryckeri. Hundratals anarkister sitta inspärrade på fängelserna och deras organisationer ha till en stor del blivit upplösta.

Allt detta förhindrade emellertid icke, att kongressen i Ancona kunde samla 200 delegater från olika delar av landet.

Anarkisterna utöva ett stort inflytande inom fackföreningsrörelsen. Som bekant finns det i Italien, liksom hos oss i Sverge, tvenne fackliga landsorganisationer: en reformistisk (Allmänna Arbetsförbundet) och en syndikalistisk (Italiens Syndikasistiska Union). Anarkisterna tillhöra föföreträdesvis den syndikalistiska unionen, men det är likväl många som föredragit att stanna inom den reformistiska organisationen för att i skötet av denna utföra sitt revolutionära arbete.

Bland de uttalanden som gjordes på kongressen kunna vi nämna den, som markerade ställningen till Ryssland. I detta uttalande heter det:

Italiens anarkistiska unions tredje kongress bekräftar på nytt sin hängivna solidaritet för den ryska revolutionen och förpliktar sig att resa sig till dess försvar mot alla reaktionära försök från regeringens och andra länders sida att slå ned den.

Men samtidigt förklarar den sig alls icke kunna godkänna den så kallade kommunistiska regeringen i Ryssland som representant för revolutionen, utan ser tvärt om i denna samma revolutions största fiende, så långt den bolsjevikiska regeringen med sin inre och yttre politik söker bli en regering lik alla andra regeringar, dagtingande med den gamla borgerliga världen.

Uttalar samtidigt sin livliga solidaritet med de ryska anarkisterna, som man förnekar all frihet och som bli fängslade och förföljda för samma präss-, mötes-, organisations- och propaganda-“förbrytelser“ för samma idéer, för vilka anarkisterna mer eller mindre bli förföljda i andra länder.“.

SYNDIKALISTERNA.

Italiens Syndikalistiska Unions generalråd har nyligen haft sammanträde i Milano och antagit följande resolution:

“Italiens Syndikalistiska Unions generalråd, efter att ha hört sina egna delegerades framställning av det arbete som utförts (på grund av en ofrivillig försening framkomma först när kongressen var avslutad och resolutionerna redan antagna);

uppskattande den iver med vilken de försvarat I. S. U:s teser, gillande deras handlingssätt så långt det stannat inom ramen för det mottagna mandatet, överlämnande åt de beslutande organen inom I. S. U. att efter gottfinnande göra reservationer för de frågor som redan äro avgjorda genom fattade beslut;

understrykande de fattade besluten med avseende på Internationalens rekonstruktion, till följd av vilka den för två år sedan beslutade anslutning till III Internationalen i Ryssland, för att alla proletariatets mest avancerade krafter, som under

kriget stannat på internalismens grund borde bli kallade att medverka vid detta revolutionära återuppbyggnadsarbete, utan att man reste dogmatiska veto mot de politiskt libertära revolutionära krafterna, som icke accepterade statskommunismens principer, på detta sätt förverkligande den internationella enigheten bland alla internationalister på den första internationalens breda bas;

konstaterande att I. S. U:s förbindelser med III Internationalen ända hittills förblivit en andlig anslutning på grund av de beslut som fattades av den kommunistiska internationella kongressen 1920, som endast tillät upptagandet av politiska partier eller grupper, och en fackföreningsinternational först verkligt blivit konstituerad detta år;

inför den röda fackföreningsinternationalen bekräftar Italiens Syndikalistiska Union alla sina föregående hithörande resolutioner fattade av dess generalråd eller dess kongresser, resolutioner hämtade från den revolutionära syndikalismens grundläggande principer, nämligen:

den fackliga organisationens mest absoluta oavhängighet gent emot de politiska partien, ännu en gång och för alltid bekräftande, att det för I. S. U. icke kan existera ett utvalt parti åt vilket man skall bevilja speciella företräden och rätten att intränga i det fackliga livet, ty den attraktionskraft, som ledde I. S. U. att ansluta sig till III Internationalen, var icke förkärleken för ett parti, men entusiasmen för den ärorika ryska revolutionen av oktober 1917, vilken var ett verk av hela det extremistiska ryska proletariatet, och som instiftade nyskapande former för den sociala regimen som förverkligade den federativa antistatliga kommunismens ideal, vars principer besjälar Italiens Syndikalistiska Union.

På grundval av dessa betraktelser bekräftar den sin anslutning till den Röda Fackföreningsinternationalen, men den förenar sig med den franska syndikalistiska minoriteten för att fordra det skyndsamma sammankallandet av en internationell revolutionär faekföreningskongress, som bör avhållas i något av de västeuropiska länderna utanför allt inflytande från partiet och människorna som äro länkade till ansvaret för en regering, för att där stadfästa avskaffandet av de klausuler som föreskriver utbyte av delegationer mellan de auktoritära kommunisternas politiska partiinternational och den fackliga internationalen:

Under avvaktan härpå vill den förbehålla sig att efter röda fackföreningsinternationalens kongress acceptera eller vägra att taga säte i Centralbyrån.